

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Naschrift

Daudt, H.; Hoogerwerf, A.

Citation

Daudt, H., & Hoogerwerf, A. (1968). Naschrift. *Acta Politica*, 3: 1967/1968(2), 174-174. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3451003>

Version: Publisher's Version

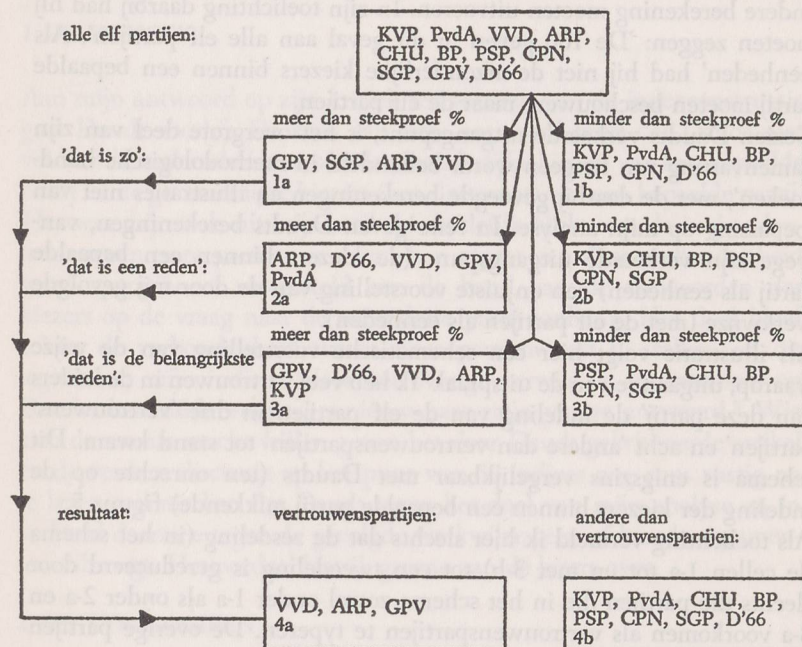
License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3451003>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Schema

Indeling van de elfpartijen in 'vertrouwenspartijen' en 'andere dan vertrouwenspartijen' op basis van de uitspraak 'Ik heb veel vertrouwen in de leiders van deze partij'

NASCHRIFT

Wij beiden blijven het zakelijk oneens over de in het geding zijnde indices en typologieën; wij zijn het er daarentegen geheel over eens, dat onze bijdragen in deze discussie de lezers een zodanige informatie geven dat zij zich zelf een oordeel over deze geschilpunten kunnen vormen.

H. Daudt
A. Hoogerwerf

BOEKBESPREKINGEN

COUWENBERG, s. w., *Oost en West op de drempel van een nieuw tijdperk*. Van koude oorlog naar vreedzame wedijver en samenwerking. Den Haag (Pax Nederland), 1966. —236 p. f 11,90.

De titel van dit boek geeft de teneur weer van de gedachtengang van de schrijver: in de jaren zestig is een kentering opgetreden in de verhouding oost-west. Stond men tot voor kort nog als onverzoenlijke monolithische blokken tegenover elkaar, thans tracht men los te breken uit het zwart-wit schema waarin het denken over en weer tijdens de koude oorlog was gevat. De beide militaire bondgenootschappen, de NAVO en het Warschau-pakt, worden steeds losser en er vindt een ontwikkeling naar een polycentrische wereld plaats. Dit nieuwe klimaat, waarin plaats is voor een dialoog en wederzijdse contacten, hangt naar de mening van de schrijver ten nauwste samen met de veranderingen die zich in de communistische wereld hebben voltrokken. Schrijver geeft een beschouwing over de achtergrond van deze ontwikkeling — revisionisme en nationalisering van het communisme — culminerend o.a. in de breuk met China. Een andere belangrijke factor was de realisering aan beide zijden dat de geweldige militaire macht in belangrijke mate onbeweeglijk is geworden en alleen nog maar is te gebruiken voor defensieve doeleinden en onbruikbaar is om kracht bij te zetten aan een offensieve diplomatie. Bovendien bestaat het gevaar dat elke kleine oorlog ontaardt in een grote. Terecht merkt schrijver overigens op dat aan een wezenlijke Amerikaanse samenwerking nog wel het een en ander in de weg staat: 'Zolang de Vietnam-oorlog voortduurt, is er echter weinig kans op een nauwere Russisch-Amerikaanse samenwerking. Vandaar dat de Chinezen niet geïnteresseerd zijn in een spoedige beëindiging van deze oorlog!' (blz. 22).

Praktisch alles wat in de verhouding tussen de communistische en westerse landen van belang kan zijn: de convergentietheorie, de ontwikkeling van het Amerikaanse liberalisme, de ontwikkeling in de westerse en communistische eigendomsopvattingen, de vreedzame coëxistentie, de ontmythisering van de oost-west verhouding komt aan de orde. Couwenberg behandelt talloze kwesties, te veel eigenlijk om werkelijk te diep te kunnen graven. Maar dit mag nauwelijks als een verwijt worden opgevat. De functie van het boek lijkt mij vooral gelegen in de omstandigheid dat het de ontwikkelde leek en student op een zeer breed vlak, bevattelijke en relevante informatie geeft over vele elementen die een rol spelen in de oost-west verhouding. De uitgebreide literatuurverwijzing maakt het boek tevens zeer geschikt als wegwijzer voor een verdere bestudering van de aan de orde gestelde vraagstukken.

F. van den Burg

FISCHER, F., *Die Institutionalisierte Vertretung der Verbände in der Europäischen Wirtschaftsgemeinschaft*. Hamburg (Hansischer Gildenverlag), 1965. —207 p. DM 26,—.

Organisaties van werknemers en ondernemers zijn op tal van manieren bij de beleidsvorming van de Europese Economische Gemeenschap betrokken. Dit is grotendeels via adviescolleges gekanaliseerd. Het boek van Fischer geeft een helder overzicht van de vele en uiteenlopende manieren waarop de economische pressiegroepen bij de EEG vertegenwoordigd zijn. Het is daarom niet alleen van be-